

MEIE KASTRE

2023 AUGUST

SELLES LEHES:

LK 4 - Kastre vald kutsub augustis maitsete väljasõidule

LK 9 - Kurepalu laululaval kogunesid vanatehnikasõbrad

LK 10 – WRC Rally Estonia testkatse sõideti Kastre vallas

Eestimaa suvemängudel Rakveres oli kõige osavõtjaterohkem kergejõustiku ala, kus Liisbet Suik (valges) saavutas TU18 100 meetri arvestuses kolmanda koha.

FOTODE AUTOR: RIINA JÕESAAR

LIIKUMISAASTA 2023

**TERVE
BESTI
EESTI!**

Rannavõrkpallurid.

Eestimaa suvemängudel osales Kastre vallast tänavu rekordarv sportlasi

AUTOR: RIINA JÕESAAR, SILLAOTS SA SPORDIHOONE JUHATAJA

Rakveres 8.–9. juulini toimunud 16. Eestimaa suvemängud olid sportlikult väljakutsuvad ja emotsionaalsed. Oma koduvalda olid esindamas üle 3000 sportlase 70 omavalitsusest. Suur rõõm on meie valla sportliku kogukonna üle, sest aegade suurim esindus, 47 sportlast, tõi Kastre vallale kokkuvõttes viienda koha.

Kuigi jääme napilt alla Luunja ja Kose vallale, ei jäänud me esikolmikust kaugemale maha. See näitab, et olime konkurentsisis lõpuni välja. Võib öelda, et kõik andsid endast parima, kuid ka teised vallad olid samaväärselt tugevad. Meie viies koht väikeste valdade arvestuses on suurepärane saavutus ning võime oma tulemuse üle uhked olla. Kokku osales suvemängudel 33 väikest valda.

Kastre vald oli esindatud kergejõustikus, naiste võrkpallis, meeste võrkpallis, naiste rannavõrkpallis, kettagolfis, orienteerumises, CSP jahilaskmises ning osalesime ka nii juhtide kui ka spordijuhtide võistlusel.

Väikeste, kuni 8000 elanikuga valdade esiviisik:

1. koht Kiili vald: 328 punkti
2. koht Vinni vald: 326 punkti
3. koht Kose vald: 293,5 punkti
4. koht Luunja vald: 290 punkti
5. koht Kastre vald: 280 punkti

1. koht:

- Anette Pets – kergejõustik N 400m
- Margus Kirt – kergejõustik MVII 800m; 3000m
- Maarika Parv – CSP jahilaskmine
- meeste võrkpallimeeskond

2. koht:

- Riina Jõesaar – kergejõustik NVI kaugus
- Ivo Kala – kergejõustik MVII ketas

3. koht:

- Aleksander Törn – kergejõustik PU18 1500m
- Liisbet Suik – kergejõustik TU18 100m

Kergejõustikus, mis oli kohustuslik kõigile valdadele ja ühtlasi ka kõige osalejaterohkem, olime Kastre vallast esindatud kaheksa sportlasega. Auhinnalisele kohale tuli lausa kuus sportlast. Eriline tänu kõigile ning aplaus Kastre väga tublidele noorkergejõustiklastele, kes noppisid endast vanemate konkurentsisis kõrgeid kohti!

Teine spordiala, mis meil sel korral väga hästi õnnestus, oli kahtlemata võrkpall. Mängudel olime kokku kolme võistkonnaga. Kõige tihedam oli konkurents meestel – kokku oli tulnud 28 meeskonda. Võit finaalis Rae valla üle maitstes hästi. Naised ei olnud kaugel ka kohamängudest, kuid ülitihedas konkurentsisis võideldi siiski tublilt ja tuld kahekümne naiskonna konkurentsisis seitsmendaks. Uue alana oli suvemängude kavas rannavõrkpall, kus meie noored neid mängisid üheksateistkümne võistkonna konkurentsisis välja igati arvestatava seitsmenda koha.

Kolmanda meeldiva üllatuse pakkusid esimest korda valda esindavad CSP jahilask-

Kastre valla esindus kergejõustiklastele kaasa elamas.

Võitjad! Kastre meeste võrkpallimeeskond saavutas suvemängudel esikoha.

jad, kelle seas saavutas naiste arvestuses esikoha Maarika Parv. Kõige rohkem osavõtjaterohkelt olime esindatud orienteerumises, kui lühirajale startis kokku üheksa sportlast. Teisel päeval kavas olnud teateorienteerumine õnnestus läbida ilma vigadeta ja meie segavõistkond saavutas väga tubli kaheksanda koha.

Väga suure osalejate arvuga kettagolfis me tervet võistkonda

kahjuks kokku ei saanud. Loodan, et järgmisel aastal on meil võistkonnas juba ka tublid naiskettagolfarid ja saame pakkuda teistele tugevat konkurentsi.

Oma debüüdi juhtide võistlusel tegi Kastre vallavanem Annika Pajumaa-Murov, kellel oli sarnaselt spordijuhtide võistlusega vaja näidata osavust rüütlivõitluses, täpset silma laskeharjutuses ja orienteerumisoskust Rakvere

linnas.

Mul on eriliselt hea meel, et aasta-aastalt on järjest rohkem neid, kel tahtmist ja soovi oma koduvalda esindada. Suur tänu kõigile, kes tänavu kambas olid nii meeskonna kokkupanemisel, võistlusrajal kui ka abilisena raja ääres. Suur tänu ka Anita Kolkile, kes oli suureks toeks tiimile ja aitas hoida üleval positiivseid emotsioone.

Kastre Vallavalitsuse juulikuu istungitelt

AUTOR: BIRGIT PETTAI, KOMMUNIKATSIOONISPETSIALIST

6. juulil Kastre vallavalitsuse istungil

- määrati Kõnnu külas asuva Lille katastriüksuse jagamisel moodustatavate katastriüksuste kohanimed, -aadressid ja kasutamise sihtotstarbed;

- määrati Haaslava külla rajatavatele uutele bussipeatustele kohanimedeks Ridaka, Arteesia, Mängu ja Hõbepaju ning samuti määrati nende stop koodid ja asukoha koordinaadid;

- anti kasutusload Haaslava külas Pihlaka tee 32 maaüksusel asuvale üksikelamule ja Mõra külas Tuigo tee 12 maaüksusel asuvale abihoonetele;

- algatati projekteerimistingimuste andmise avatud menetlus Ves-

kimäe külas Madruse maaüksuse ehitustingimuste muutmiseks;

- otsustati vabastada korraldatud jäätmeveo raames biolagunevate jäätmete üleandmise kohustusest kaks kinnistut, kuna kinnistutel rakendatakse biolagunevate jäätmete kohtkompostimist;

- otsustati lugeda jäätmevaldaja korraldatud jäätmeveoga perioodiliselt mitteliitunuks põhjusel, et kinnistul kasutatakse hooajaliselt suvilana;

- kinnitati Kastre valla rahvaraamatukogude valdkondliku arengukava koostamiseks töögrupi koosseis;

- otsustati maksta lapsehoiuteenuse toetusi lapsehoiuteenuse osutamise eest;

- otsustati suunata isik päeva- hoiuteenusele ning sõlmida päe-

vahoiuteenuse osutamise leping.

13. juulil Kastre vallavalitsuse istungil

- muudeti Sarakuste külas asuva Sarakuste karjääri katastriüksuse sihtotstarvet 100% maatulundusmaaks;

- kehtestati Haaslava külas Jõe tänaval ning Heki, Papli, Pajusalu, Paju, Hõbepaju, Tooming, Pajuvitsa, Saare ja Pihlaka teedel maksimaalseks sõidukiiruseks 30 km/h ning otsustati moodustada nimetatud teedel 30 km/h ala. Lisaks kehtestati Jõe tänaval 700 meetri pikkusel lõigul mõlemal pool tänavat peatumis- ja parkimiskeeld;

- kehtestati Aardla külas asuval Sepa teel maksimaalseks sõidukiiruseks 30 km/h alates maanteest

nr 22141 Haaslava-Vana-Kuuste kuni Aardlapalu kraavini (500 meetri ulatuses) ning otsustati paigaldada täiendavad ohtlike kurve tähistavad liiklusemärgid;

- anti ehitusluba Haaslava külas Pargi tee 6 maaüksusel uue riidalamu püstitamiseks;

- anti kasutusload Võnnu alevikus Lepa tee 4 ja Aardlapalu külas Olivia vkt 2 maaüksusel asuvatele üksikelamutele;

- otsustati algatada projekteerimistingimuste andmise avalikud menetlused Haaslava külas Loosi tee 7 ja 13 maaüksusel hoonestuala muutmiseks;

- kinnitati projekteerimistingimused Melliste külas Järve tee 8a maaüksusele üksikelamu ehitusprojekti koostamiseks;

- otsustati lugeda jäätmevaldaja

korraldatud jäätmeveoga mitteliitunuks põhjusel, et kinnistul ei elata ning seda ei kasutata;

- otsustati algatada tähtjatu suundvalduse seadmise menetlus Kastre valla kasuks Haaslava külas asuvatele Männi tee 15, 17 ja 19 kinnistutele tänavavalgustusega kergliiklustee ehitamiseks;

- otsustati kuulutada välja lihthankemenetlusega riigihange „Roiu lasteaia rekonstrueerimistöõde projekteerimine“ ning moodustada riigihanke komisjon;

- kinnitati lihthankemenetlusega riigihange „Tuigo lasteaia ehitusprojekti ekspertiis“ tulemused;

- otsustati osutada isikule koduteenust ja sõlmida koduteenuse osutamise leping;

- otsustati maksta isikutele ravi-

mitoetust;

- otsustati määrata isikule tugiisikuteenust ja sõlmida tugiisikuteenuse osutamise leping;

- otsustati lõpetada koduteenuste osutamise leping;

- määrati Veskimäe külas asuvate Josti ja Jostipõllu katastriüksuste piiride muutmise ning Jostipõllu katastriüksuse jagamisel moodustatud katastriüksuste kohanimed, -aadressid ja kasutamise sihtotstarbed;

- otsustati tunnistada kehtetuks Kastre Vallavalitsuse 06.07.2023 korraldus nr 590 „Kohanime määramine Haaslava külas asuvatele uutele bussipeatustele“, määrata Haaslava külla rajatavatele uutele bussipeatustele kohanimedeks Ridaka, Arteesia, Mängu ja Hõbepaju ning määrata bussipeatuste stop koodid ja asukoha koordinaadid.

Suurjäätmete kogumisringid toimuvad augusti lõpus ja oktoobri alguses

AUTOR: KAREN KATRI VOLL, KESKKONNASPETSIALIST

Järgmised suurjäätmete kogumisringid Kastre vallas toimuvad **27. augustil ja 1. oktoobril**. Suurjäätmed on suuremõõtmelised olmejäätmed, mida kaalu või mahu tõttu ei ole võimalik paigutada jäätme-mahutisse, nagu mööbliesemed ja nende osad, vaibad, muud põrandakatted, madratsid, kardinaad ja kardinapuud, suured lillepotid, riidenagid, peeglid, spordivahendid, jalgrattad, katkised suusad ja kelgud, lapsevankrid ning jõulukuused. Selliseid jäätmeid saab üks jäätmevaldaja ühel kogumisringil üle anda kuni 5 m³. Suurem mööbel tuleb osadeks lahti võtta.

NB! Suurjäätmete hulka ei kuulu autovrakid, autoosad (autorehvid), ehitus- ja lammutsjäätmed, ohtlikud jäätmed,

elektri- ja elektroonikaseadmed (sh külmikud, elektripliidid, pesumasinaid, telerid) ja muud tootjavastutusega hõlmatud jäätmed.

Kogumisringile tuleb end kirja panna AS Eesti Keskkonnateenused telefonil 738 6700 või e-posti aadressil tartu@keskkonnateenused.ee

- Registreerumine 27. augusti veoringile kestab 23. augusti kell 17.00-ni.

- Registreerumine 1. oktoobri veoringile kestab 27. septembri kell 17.00-ni.

Teenuse tellimisel tuleb vedajale teada anda äraantavate jäätmete ligikaudne kogus ja jäätmed tuleb veopäeva hommikul kella 8.00-ks paigutada jäätmevedajaga eelnevalt kokkulepitud asukohta, nt olmejäätmete mahuti vahetusse lähedusse, värava kõrvale vm.

Haljastusjäätmete käitlemine Võnnu vanal kalmistul

AUTOR: KAREN KATRI VOLL, KESKKONNASPETSIALIST

Vastavalt Kastre valla heakorra eeskirja § 8 lg 2 punktile 2 ei tohi tiheasustusaladel haljastusjäätmeid põletada. Tiheasustusaladel tuleb haljastusjäätmed üle anda jäätmeveo teenust pakkuvale ettevõttele või kompostida külgedelt kinnises anumas.

Võnnu vanale kalmistule on paigaldatud kaks uut konteinerit, kuhu saab viia haljastusjäätmed: p u l e h e d , oksad, lilled ja mulla. Künlad

ja taimede potid tuleb viia olmejäätmete konteinerisse. Plastiktoodete viimine haljastusjäätmete konteinerisse on keelatud.

Konteinerid on paigutatud kohtadesse, kuhu seni sai viia haljastusjäätmeid. Lisaks on konteinerite juurde paigaldatud ka informatiivsed märgid.

Edaspidi palume kõikidel surnuaiakülastajatel viia haljastusjäätmed vastavasse konteinerisse.

Lisainfo saamiseks pöördu keskkonnaspetsialisti Karen Katri Volli poole e-posti aadressil karenkatri.voll@kastre.ee või telefonil 534 14205.

Kastre vallas toimub ohtlike jäätmete veoring

AUTOR: KAREN KATRI VOLL, KESKKONNASPETSIALIST

Kastre Vallavalitsus on saanud Keskkonnainvesteeringute Keskuselt toetusraha ohtlike jäätmete kogumisringi läbiviimiseks. Ohtlike jäätmete kogumisringid toimuvad koostöös ettevõttega Epler & Lorenz AS.

Elektroonika ja ohtlike jäätmete kogumisringi ajakava 19. augustil:

- kella 10.00–10.30 Mäksa bussipeatuses;
- kella 10.45–11.15 Võõpste korterelamute juures Kasesalu teel;
- kella 11.30–12.00 Melliste koolimaja esisel platsil;
- kella 12.15–12.45 Kurista endise kaupluse kõrval;
- kella 13.00–13.30 Võnnu kultuurimaja parkimisplatsil;
- kella 13.40–14.10 Lääniste endise kaupluse juures oleval platsil.

Elektroonika ja ohtlike jäätmete kogumisringi ajakava 26. augustil:

- kella 10.00–10.30 Kaagvere keskuses endise korstna juures oleval platsil;
- kella 10.40–11.10 Roiu alevikus kaupluse platsil;
- kella 11.30–12.00 Ignase küla keskplatsil;
- kella 12.30–13.00 Aardla korterelamute juures Keskuse tänaval;
- kella 13.10–13.40 Haaslava uuselamurajooni juures Loosi tee ja Jõe tänav ristil.

Kogumisringile võib tuua järgmisi jäätmeid:

- ohtlike aineid sisaldavad põllumajanduskemikaalid;
- saastunud pakend;
- pliiakud;
- lahustid;
- happed;
- pestitsiidid;
- elavhõbedat sisaldavad lambid;
- külmikud;
- vana õli;
- värvid, liimid, vaigud, trükivärvid;
- patareid ja akud;
- elektroonikaseadmed;
- ravimid.

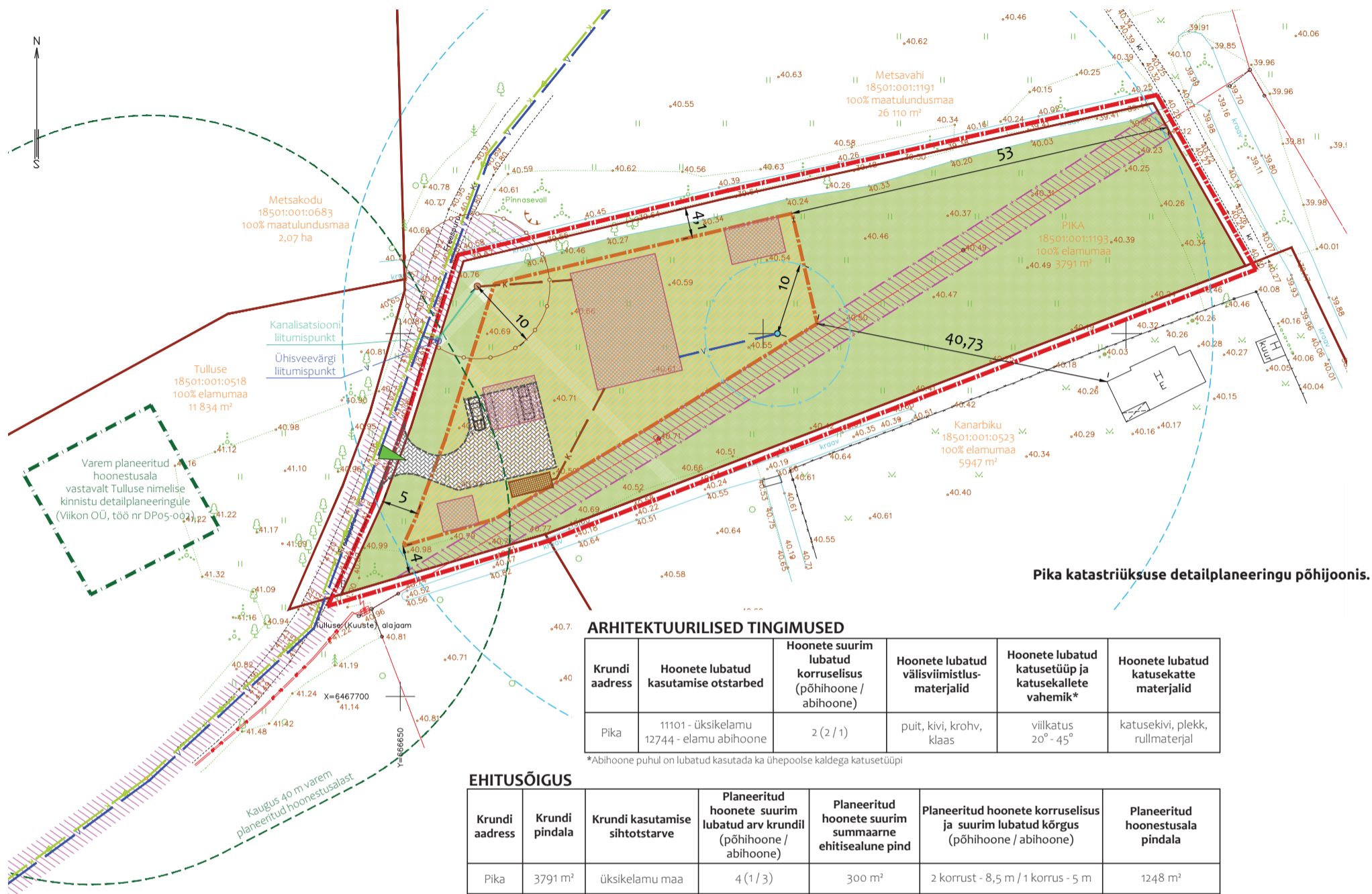
Kogumisringile võib tuua ainult eelnevas loetelus olevaid jäätmeid. Eterniit ei kuulu sel korral kogumisringi jäätmete hulka.

Kogumisringile ei ole vaja eelregistreerimist. Jäätmed saab üle anda autojuhile vastaval kuupäeval ja kellajal. Jäätmeid eelnevalt kogumispunkti viia ei tohi.

Täpsema info saamiseks pöördu keskkonnaspetsialisti Karen Katri Volli poole tel 5341 4205 või e-posti aadressil karenkatri.voll@kastre.ee

Kehtestati Pika katastriüksuse detailplaneering

Pika katastriüksuse detailplaneeringu põhijoonis.

ARHITEKTUURILISED TINGIMUSED

Krundi aadress	Hoonete lubatud kasutamise otstarbed	Hoonete suurim lubatud korruselisus (põhihoone / abihoone)	Hoonete lubatud välisviimistlusmaterjalid	Hoonete lubatud katusetüüp ja katusekalde vahemik*	Hoonete lubatud katusekatte materjalid
Pika	11101 - üksikelamu 12744 - elamu abihoone	2 (2/1)	puit, kivi, krohv, klaas	viilkatus 20° - 45°	katusekivi, plekk, rullmaterjal

*Abihoone puhul on lubatud kasutada ka ühepoolse kaldega katusetüüpi

EHITUSÕIGUS

Krundi aadress	Krundi pindala	Krundi kasutamise sihtotstarve	Planeeritud hoonete suurim lubatud arv krundil (põhihoone / abihoone)	Planeeritud hoonete suurim summaarne ehitisealune pind	Planeeritud hoonete korruselisus ja suurim lubatud kõrgus (põhihoone / abihoone)	Planeeritud hoonestusala pindala
Pika	3791 m ²	üksikelamu maa	4 (1/3)	300 m ²	2 korrust - 8,5 m / 1 korrus - 5 m	1248 m ²

AUTOR: KATI KALA, MAASPETSIALIST

Kastre Vallavalitsus otsustas 13. juuli 2023 korraldusega nr 602 kehtestada Kurepalu külas asuva Pika katastriüksuse detailplaneeringu.

Detailplaneeringu algatamise eesmärk oli maa-alal kehtiva detailplaneeringu muutmise, et muuta ehitusõigust ja anda lahendusi tehnovõrkudega varustamisele. Planeeritava ala pindala on kokku 3791 ruutmeetrit. Kõnealune detailplaneering on kooskõlas kehtiva üldplaneeringuga ega sisalda Haalava valla üldplaneeringu põhilahenduse muutmise ettepanekut.

Käesoleva detailplaneeringuga säilitatakse senine elamumaa maakasutuse sihtotstarve. Krundi piire ei muudeta. Planeeritud hoonete suurim lubatud arv krundil on neli – põhihoone ja kolm abihoonet. Hoonete lubatud maksimumalune kõrgus on põhihoonel 8,5 meetrit ning abihoonetel 5 meetrit. Hoonete suurim lubatud ehitisealune pind on 300 ruutmeetrit. Lubatud katusekalde vahemik on 20° – 45°, lubatud korruselisus põhihoonel on kaks ja abihoonetel üks. Planeeringuala on lubatud piirata kuni 1,5 meetri kõrguse läbipaistva võrk- ja/või puitaia ning hekiga. Keelatud on kasutada kõrgeid müüre, läbipaistmatuid plankpiirdeid ja kivipostidega sepišaada. Hekk ei tohi ulatuda üle krundi piiri – vajadusel tu-

leb taimi piirata. Piirde rajamisel teepoolsele küljele tuleb arvestada lumelükkamisega, st teepoolne piire tuleb rajada vähemalt meetri krundi piirist sisse poole.

Juurdepääs planeeringualale toimub eravaldusi läbivalt teelt, mis saab alguse Tõrvandi–Roiu–Uniküla kõrvalmaanteega nr 22140 ristuvalt Põrgupõhja teelt nr 1850027. Eraomandis asuvate teelõikude omandisuhted ja piirid säilivad olemasolevatena, vajadusel sõlmitakse sõidutee kasutamise osas juurdepääsuservituut või isiklik kasutusõigus. Parkimine on lahendatud krundisiselt.

Kastre vallavalitsusele ei kaasne antud detailplaneeringuga kavandatud hoonete teenindamiseks vajalike teede ja taristu väljaehitamise rahastamise kohustust. Kastre vallavalitsus ja detailplaneeringust huvitatud isik on sõlminud halduslepingu, millega lepiti kokku detailplaneeringukohaste rajatiste väljaehitamise kohustused ja tingimused.

Detailplaneeringu realiseerimise majanduslik mõju on positiivne, kuna elamukrundi planeerimisega kaasneb Kastre vallale võimalik elanike arvu tõus. Vallaelanike lisandumine aitab edendada siinset kogukonnaelu ja valla head käekäiku. Kuna planeeringuala piirkonda on juba varasemalt projekteeritud vajalikud ühendused tehnovõrkudega, mis toetavad elamukrundi realiseerimist, ei too planeeringulahendus kaasa ula-

tuslikke kulusid uue tehnilise ja sotsiaalse taristu rajamisel, kuid soodustab mitmekesise ja kvaliteetse elukeskkonna arengut.

Planeeringualal ja selle vahetus läheduses puuduvad muinsuskaitsealused mälestised või nende kaitsevõõndid, mistõttu ei ole alust eeldada, et elamu ja abihoonete püstitamisel oleks negatiivne kultuuriline mõju. Detailplaneeringuga on määratud antud piirkonda sobilikud arhitektuurilised tingimused hoonete rajamiseks. Eelduslikult negatiivne mõju kultuurilisele keskkonnale puudub. Detailplaneeringuga ette nähtud ehitustegevusega kaasnev peamine positiivne sotsiaalne mõju väljendub uute kogukonnaelanikena. Elukeskkonna väärtus tõuseb läbi sotsiaalse arengu soodustamise. Elanike liikumisel piirkonda tugevneb naabrivalve, mis tagab turvalisema elukeskkonna. Negatiivne mõju sotsiaalsele keskkonnale võib avalduda eelkõige ehitusperioodil lähimbruse elanikele põhiliselt suurenenud müra- ja vibratsioonitasemena. Kavandatud tegevusega kaasnevad võimalikud mõjud ehitustegevuse ajal on eeldatavalt väikesed ja nende ulatus piirneb peamiselt planeeringualaga.

Kavandatud tegevuse elluviimine toob endaga kaasa keskkonna ja maastiku muutuse ning inimtegevuse mõju suurenemise. Planeeringu elluviimisega maastiku ilme muutub ja kohaliku

maastiku looduslikkus väheneb. Arvestades asjaolu, et planeeringuala kontaktvöönd on juba hoonestatud ja inimtegevusega mõjutatud, siis on mõju suurus tagasihoidlik ning laiemas plaanis on tegemist keskkonda sobiva muutusega. Lokaalselt on muutus aga oluline, kuna ehitustegevus mõjutab senist looduslikku ala. Teatav negatiivne lühiajaline mõju võib esineda ehitustegevuse käigus, näiteks mõju pinnasele, taimestikule, ehitusjätmete teke, vibratsioon, müra, tolm, jäätmed jms. Kui ehitusprotsessis peetakse kinni kõikidest kehtestatud keskkonnakaitselistest nõuetest, headest tavadest ja järgitakse detailplaneeringus kindlaks määratud tingimusi, siis ei põhjusta planeeritud ehitustegevus keskkonnaseisundi kahjustumist. Kavandatud tegevuse elluviimisega kaasnevad keskkonnamõjud on suures osas lühiajalised, lokaalsed ja leevendatavad. Ehitustegevuse lõppedes ala heakorrastatakse ja see avaldab piirkonna maastikuilmele positiivset mõju.

Kehtestatud detailplaneeringuga on võimalik tutvuda detailplaneeringute avalikustamise keskkonnas EVALD ja tööajal Kastre vallavalitsuses aadressil Vallamaja, Kurepalu küla, Kastre vald. Lisainfot saab maaspetsialistilt Kati Kalalt telefonil 744 6521 või e-posti aadressil kati.kala@kastre.ee

Biojätmete kogumiseks saab taotleda kompostrit

AUTOR: KAREN KATRI VOLL, KESKKONNASPETSIALIST

Keskonnainvesteeringute Keskus toetas Kastre valla projekti „Kastre valla elanike biojätmete liigiti kogumise inventari sootamine“, mille raames soetati 200 kodukompostrit.

Kompostri taotlemiseks peavad olema täidetud järgnevad tingimused:

- taotleja sissekirjutus on vähemalt 1. jaanuarist 2022 majapidamine, kuhu kodukompostrit soovitakse;
- kiirkompostri taotleja elab Kastre vallas asuval kinnistul, kus on üksik- või kaksikelamu;
- taotleja elab hoones, mis on liitunud korraldatud jäätmeveoga.

Käesoleval aastal liidetakse korraldatud jäätmeveoga ka biojätmete kogumine. Kõik majapidamised peavad hakama biojätmeid olmejäätmetest eraldi sorteerima ning on kohustatud need eraldi konteineriga jäätmevedajale üle andma. Juhul kui majapidamisel on olemas

kodukompost, ei pea jäätmevedajale biojätmeid üle andma. Lisaks on kompostrit saadav kompost kasulik mullale ning selles kasvavatele taimedele.

Hajaasustuses paiknevatel majapidamistel on võimalus kasutada ka aunkompostimist, tiheasustusalade kompost peab olema kinnine. Kiirkompostri eeliseks on aastaringne töötuskiel, mis tähendab, et ka talvekuudel on võimalik biojätmeid kompostrisse lisada.

Kompostri saajatega sõlmitakse leping, mille kohaselt tuleb tasuda kiirkompostri puhul 91,83 eurot omaosalus ja kasutada kompostrit majapidamises tekkivate köögijätmete komposteerimiseks vähemalt 1. juunini 2025. Inventari ei tohi edasi anda kolmandatele isikutele. Kompostrid antakse kätte peale ostu-müügilepingu sõlmimist ja arve tasumist.

Kui soovid kodukompostrit taotleda, siis kirjuta oma soovist keskkonnaspetsialistile Karen Katri Vollile e-posti aadressil karenkatri.voll@kastre.ee

Tartu 2024 Kastre vald

Euroopa kultuuripealinn

Kastre vald kutsub augustis maitsete väljasõidule

AUTOR: KATRI KUUSK, TARTUMAA ARENDUSSELTSI TOIDUVÖRGUSTIKU KOORDINAATOR

Tartumaa toidusündmuste sarja „Tirin“ kuuluv sündmus Maitsva Toidu Tee pakub Kastre valla kohalikele inimestele võimaluse võõrustada oma koduhoovides külalisi ja pakkuda mitmekülgseid kohalikke maitseid. Sündmus toimub 13. augustil kella 12.00-17.00.

Ligi kaheksa kilomeetri pikkune maitserännak leiab aset juba kolmandat korda. Kohvikud on paigutatud Suurekivi ristist kuni Sillaotsa koolini. Menüüvalikus on nii soolast kui magusat, nii pehmet kui krõbedat, aga ka muusikalisi vahepalu ja võimalusi pererahvaga juttu ajada.

Maitsva Toidu Tee korraldaja Marko Kivisalu ütles, et üritusel on tegelikult kaks eesmärki. „Esitakse loomulikult heade maitsete pakkumine, teiseks aga kogukonnatunde tugevdamine naabritega lähemalt tuttavaks saamise kaudu.“ Kohalikelt saab kaasa osta ka erinevaid värsked aiasaadusi ja hoidiseid – omi ja häid.

Suure kokkamishuvi tõttu juba ametliku koduköögi Koogigram OÜ omanik Hanna-Mary Kärga julgustab kodukohviku päevast osa võtma: „See on võimalus perega tiimitööd harjutada ja teineteisega lähedasemaks saada igaühel, kes vähegi väljakutseid armastab. Minu eelmise korra õppetund on töötada sel aastal välja süsteem, mis väldiks pikki järjekordi ja lõputut ootamist.“

Aiahuvilised võivad sammud seada Epp Säga Jugari aia kogukonna hoovikohvikusse. Seal on seljad kokku pannud tarmukas koorilaulusõprade seltskond. Nii taimetoitlastele kui lihasõojatele sobivale mulgipudrule ja kukeseenepirukale pakuvad Epp ja sõbrad lisaks ka aiajalutuskäike ning rohelist mõtteviisi – ühekordseid nõusid nende kohvikust ei leia.

Kastre vald on üle 6000 elanikuga omavalitsus, kus on 2021. aasta Statistikaameti uuringu kohaselt Lõuna-Eesti kõige parem elukeskkond. Maitsva Toidu Tee pälvis 2020. aastal Kastre valla aasta sündmuse tiitli ning on muuhulgas liitunud ka Tartumaa Arendusseltsi rohufestivali pilootprogrammiga.

Tartumaa toiduürituste sari „Tirin“ kuulub Euroopa kultuuripealinn Tartu 2024 kogukonnaprogrammi. Sarja eesmärk on koondada piirkonna toiduvaldkonna võrgustikku väärtustades kohalikku toorainet, toitu ja traditsioone. Tirina sündmuste hulgas on nii maitseväljasõite, laatu ja festivale kui ka toidutarkust jagavaid sündmusi. Toidusündmuste sari startis 22. juulil Jääaja keskuse juures toimunud Äksi [eel] arvamusfestivaliga, mis keskendus toidu ja keskkonna teemadele ning jätkub pärast augustis toimuvat Maitsva Toidu Tee sündmust 2. septembril Ülenurmel Eestimaa Põllumajandusmuuseumis Tõulooma sügisnäitusega ning 9. septembril Uhaapeoga Luunja vallas Kavastus.

Tartumaa toidusündmuste sarja „Tirin“ korraldavad Tartu kultuuripealinn 2024 korraldusmeeskond, Leader tegevusrühm, Tartumaa Arendusselts, piirkonna kohalikud omavalitsused, toiduvaldkonna väiketootjad ja ettevõtjad ning tegusad kogukondade liikmed.

Üritusesarja programm on leitav www.tartumaa.ee/tirin

Tartumaa toidusündmuste sarjale "Tirin" ning selle raames sel ja järgmisel aastal Kastre vallas toimuvale sündmusele Maitsva Toidu Tee keskendus ka juulikuu jutusaade PodKastre, mida saab järele kuulata valla kodulehel kastre.ee/ jutusaade-podkastre

22. juulil toimus maailma kõige paremas paigas, Jääaja keskuse kõrval Äksi (eel)arvamusfestival - esimene üritus Tartumaa toidusündmuste sarjast "Tirin".

FOTO AUTOR: LAÄTS LOOB PILDID

13.08 KELL 12.00
KASTRE VALLAS

MAITSV A TOIDU TEE

Jälgi infot Tule osalema ja maitsma!

Avatud söögisaalid Elva vallas
Sibulatee maitseid. Vanausuliste teest kuni käsitööveinideni
Lotte kutsub sööma Elva maitsete nädal
Luge mõisa avaüritus koos Sibulatee
kohvikute päevaga Sibulatee
Sibulatee KALApuhvetite päev
Maitsva toidu tee

Looduslojja jõhvikaretk
Armastus käib Tartumaa kaudu

Tirinaga maitse-
väljasõidule

Vaata kava
tartumaa.ee/tirin
tirin

Kastre valla Euroopa kultuuripealinna suurprojekt "Kaera-Jaan" peatub augustis Järvelseljal

AUTOR: MADLI ROHESALU, KULTUURISPETSIALIST

2024. aasta kevadel sünnib festivalil "Kaera-Jaan" Vooremäe nõlvadele üheks nädalavahetuseks põnev maastikukunsti rada ja kogukonnateatri etendus. Selleks käivad juba pikalt ettevalmistused.

21.–27. augustini kogunevad Järvelseljale festivali esimesed kunstnikud kaasaega ja traditsioonilisi puutöövõtteid ühendavate puuskulptuuride või installatsioonide loomiseks. Ka need tööd viiakse tuleval kevadel festivali ajaks Vooremäele ja seejärel liiguvad need taas tagasi Järvelseljale. Kunstnike toimetamist Järvelseljal saab uudistada kogu nädala jooksul, ent 24. augustil on võimalik ka ise teoste valmimisel kaasa lüüa. Juhendatud töötubades võimaldavad skulptorid Elo Liiv ja Kaarel Küttas käsitsi valmistatud puuskulptuuride kallal toimetada kõigil huvilistel. Osavõtt on eelregistreerimisega e-posti aadressil kadri.kiho@kastre.ee või telefon 5855 2993. Vajadusel korraldame ka transpordi.

Festivali Kaera-Jaan kunstnikeprogrammi kuraator Elo Liiv on skulptorina tegutsenud üle 35 aasta. Liivi loomingut iseloomustab mitmekülgsus, installatiivsus ja eksperimentaalsus. Ta armastab toimetada avalikus ruumis, luua nihet, komponeerida visuaalsuse ja valgusega. Avaliku ruumi monumentidest on tema käe all valminud Jaan Poska, Ülo Pärnitsa, Kalju Lepiku ja Heino Kurveti mälestusmärgid Eesti erinevates paikades ning teises maailmasõjas hukkunud hiidlaste mälestusmärk Kärldlas. Ta on olnud Tartu valguskunsti festivali "TAVA" peakorraldaja ja kunstiline juht ning esindab aastatel 2023–2026 Eestit rahvusvahelises märgalade kunstiresidentuuris Waterlands. Liiv on kirjutanud teemaartikleid ning võidelnud usuvabaduse, võrdsete võimaluste ja puhta looduskeskkonna eest. Maausulise kunstnikuna on pärimuskultuur talle aga eriti südamelähedane.

Maausulise kunstnikuna on Elo Liivile pärimuskultuur eriti südamelähedane.

FOTO AUTOR: ERAKOGU

Lõuna-Eesti valdade esindused astusid üles Autovabaduse puiesteel

AUTOR: BIRGIT PETTAI, KOMMUNIKATSIOONISPETSIALIST

Mitmed Lõuna-Eesti vallad, mis kannavad 2024. aastal koos Tartuga Euroopa kultuuripealinna tiitlit, kogunesid 8. juulil Tartu kesklinna Autovabaduse puiesteel kohalike omavalitsuste teemapäevale.

Päeva jooksul tutvustasid Kambja, Kastre, Nõo, Põlva ja Peipsiääre vallad ning Viljandi ja Tartu linnad enda tegemisi ja omapära nii laulu, tantsu kui ka töötubade kaudu. Kastre vallast astusid Autovabaduse puiesteel üles Võnnu tantsurühmade ühendkoosseis, kes esitasid kohalikke tantse, lugusid, mängu ja viiulipalasisid. Neid juhendas Viivika Kook. Oma estraadimuusika kullafondiga astus Autovabaduse puiesteel üles naisansambel Nagumerelaine. Neid juhendas Jana Käär. Kastre valla esindus ja Nagumerelaine olid Autovabaduse Puiesteel juba teist aastat.

Täname valla esindust, kes Tartus Autovabaduse puiesteel üles astusid. Sai tantsu, lugusid ja puusagi nõksuma!

Võnnu rahvatantsurühmade segakoosseis astus üles oma rahvusvahelise pärimusfestivali Baltica jaoks valminud erikavaga, kus jutustatakse Võnnu piirkonna kohapärimuse lugusid ning näidatakse kohalikke ja ümberkaudseid mängu ja tantse. FOTO AUTOR: ANDRUS LIIVAMÄE/TARTU 2024

KULTUURI-KOMPASS

Kuidas kultuuriline koostöö toetab piirkonna arengut?

7. September | Valga

Tartu 2024

Elamusteenuste platvorm Travelguider stardib: ettevõtjad on oodatud liituma

Järgmisel aastal on Tartu koos Lõuna-Eestiga Euroopa kultuuripealinn ja meie piirkonda on oodata palju külalisi nii Eestist kui välismaalt. Selleks, et pakkuda väliskülalistele võimalust Lõuna-Eesti elamusi kogeda ja kohalikele elamusteenuste pakkujatele võimalust elamusi külalistele müüa, on juba sel suvel startimas elamusteenuste portaali Travelguider.ee

Platvormi kaudu leiavad nii kohalikud siseturistid kui ka kaugemad külalised üles võimalusi käia suitsusaunas, matkata öösel rabas, sõita kelgukoorte või hobustega, tutvuda kohaliku toidukultuuriga jne. Teenusepakkujatel aitame aga Travelguider.ee platvormil rohkemate silmapaarideni jõuda ning samal ajal hoida kokku aega tülikas broneerimisprotsessi arvelt - seda kõike selleks, et suurendada müüginumbreid.

Mida me ettevõtjale pakume:

- viime elamusteenuse pakumised lõppklientideni;
- suurendame teenuste müüki;
- toimetame teenuste tekstid ja visuaalid võimalikult atraktiivseks;
- muudame saadavusaegade ja broneeringute haldamise mugavaks ning hoiame seeläbi aega kokku. Sinu eest ööpäevaringselt töötav broneerimisüsteem annab vabaduse tegeleda tõeliselt tähtsate asjadega - olgu selleks siis elamusteenuste osutamine, äri arendamine või hoopis perega puhkamine.

Kui palju maksab?

- Travelguider.ee platvormil puuduvad kuutasud ja muud jooksvad kulud. Tasu võtame ainult Travelguider.ee platvormil tehtud müükidelt.
- Travelguider.ee portaali kaudu tulnud müügi pealt kuni 20%.
- Teenusepakkuja kodulehele ning Puhkaeestis.ee portaali saame lisada broneerimise lingi, mis garanteerib selle, et tellimused tulevad ühtsesse kalendrisse. Nendel juhtudel on tasu vaid 5%.

Kuidas liituda?

Täida liitumisvorm aadressil travelguider.ee/liitu või saada sõnum oma kontaktiga e-posti aadressile info@travelguider.ee ning võtame ühendust, et tutvustada platvormi ja selle võimalusi lähemalt.

Septembris toimuv Kultuurikompass räägib piirkonna arenguvõimalustest kultuurilise koostöö kaudu

AUTOR: MADLI ROHESALU, KULTUURISPETSIALIST

Septembri alguses toimub Valgas ja Tartus järjekordne Euroopa kultuuripealinn Tartu 2024 kokku kutsutud Kultuurikompass, mis keskendub piirkonna arenguvõimalustele kultuuri kaudu.

Kultuurikompass on kohalikele kultuurikorraldajatele mõeldud inspiratsiooniks, teavituseks ja toetuseks ning selle missioon on abistada ettevõtlikke, vastutustundlikke ja laiemat publikut otsivaid korraldajaid oma eesmärkide täitmisel. Varasematel Kultuurikompassidel on produtsendid, korraldajad ja vabatahtlike juhid jaganud kogemusi ja õppekohti näiteks ühisrahastuse, sotsiaalmeedia turunduse, kogukonna ja vabatahtlike kaasamise, rahvusvahelise koostöö, ligipääsetavuse ning külalislahkuse teemadel.

Septembris toimival Kultuurikompassi foorumil arutletakse erinevate eesti ja rahvusvaheliste tegijate vestlusringides, kuidas luua ühiskonda edasiviivaid kultuurisündmusi ning võimestada väikeasulaid külaliikumise ja kultuurilise võrgustumise kaudu. Eraldi vestlusring toimub ka ääremail tegutsejate kohta. Ootame liituma Kastre valla eriilmelisi kogukonnasündmuste korraldajaid ja külaliikumise käivitajaid enda ning teiste Lõuna-Eesti tegusatega Kultuurikompassile oma kogemuste jagamiseks.

Kultuurikompassi foorum „Kuidas kultuuriline koostöö toetab piirkonna arengut?“ toimub 7. septembril Valga kultuuri ja huvialakeskuses ning kinos Säde, 8. septembril Tartu 2024 kontoris. Osavõtt on avatud kõigile huvilistele. Foorumi töökeel on inglise keel. Registreeri end järgmisel lingil: tartu2024.ee/kultuurikompass

Enefit Connect kutsub liituma kiire interneti võrguga Tartu maakonnas

AUTOR: BRITT-MARIE PUNG, EESTI ENERGIA AS KOMMUNIKATSIOONISPETSIALIST

Eesti Energia tütarettevõtte Enefit Connect rajab kaasaegsel valguskaablil põhinevat interneti- ja televisioonivõrku. Selle kaudu saab nautida kiiret ja katkematut interneti koos laitmatult töötava televisiooniteenusega. Tartumaal olene võrku ehitatud viimased kolm aastat. Praegu on võrk kasutamiseks valmis juba enam kui 3200 aadressil ning 2023. aasta lõpuks saab ühendus valmis veel ligi 2000 aadressil.

Kiire internetiga liitumine on avatud kõigile, kes jäävad meie ehitatava võrgu piirkonda. Peale lepingu sõlmimist anname igale kliendile personaalselt teada, millal on võrguühendus valmis ja saab endale sobivaimat teenusepakkujat valima asuda. Kui selgub, et ühendust ei ole mingil põhjusel võimalik luua, saadame sellekohase teavituse, tühistame lepingu ning kanname liitumistasu kliendi kontole tagasi.

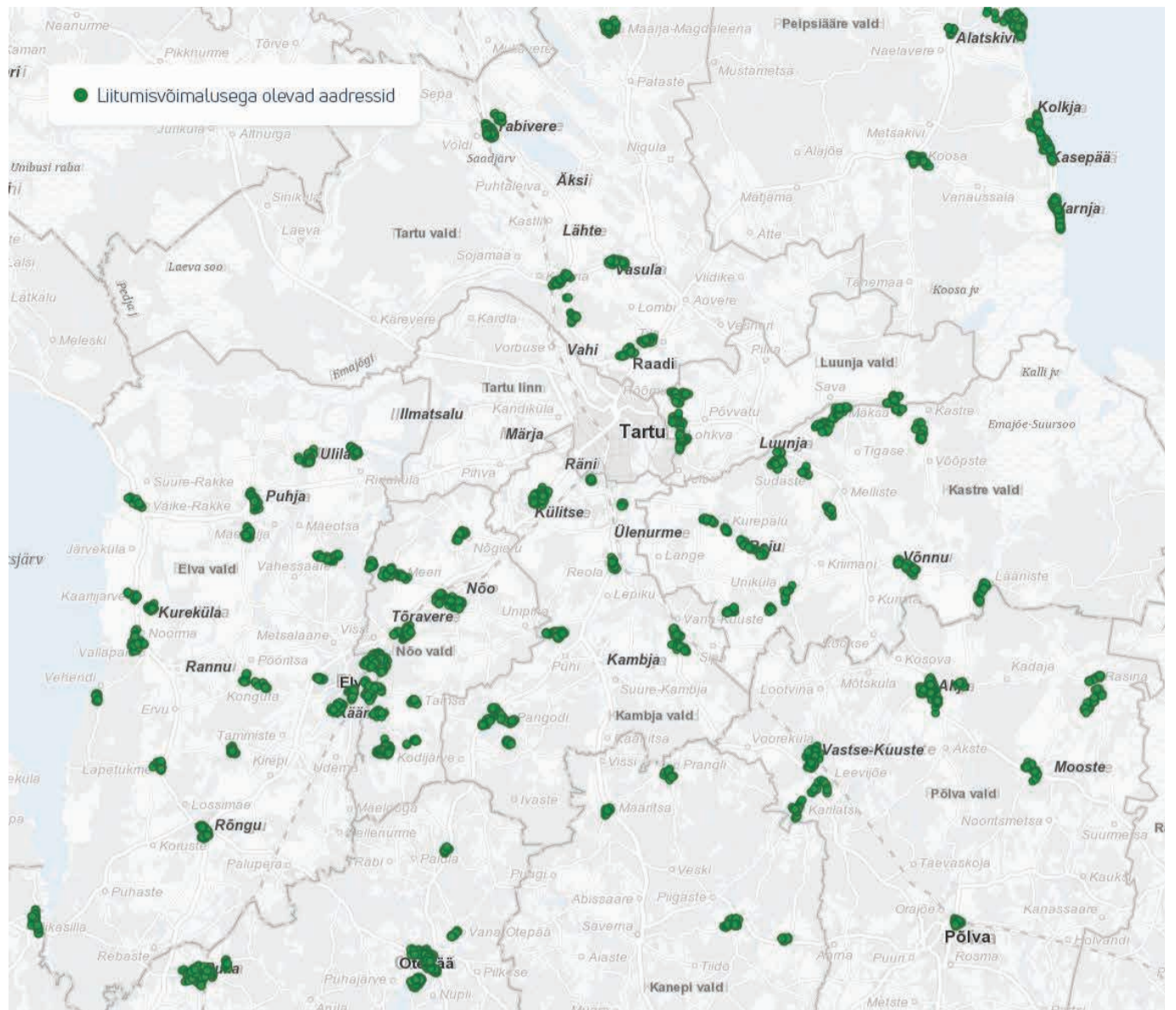
Kiire internetivõrgu arendajaid on piirkonnas veelgi. Soovitame olulist liitumisotsust tehes kindlasti üle kontrollida, kas võrguehitajal on olemas kindel projekt ja load ehituseks, kas lepingut sõlmides ja liitumistasu makstes antakse ka kindel lubadus liitumistähtaegaks ning milliste ope-

raatoritega võrku ehitav ettevõtte koostööd teeb – sellest oleneb, kelle teenuseid võrgu valmides saad kasutama hakata. Kui oled juba mõne teise võrgu arendajaga liitumislepingu sõlminud, kuid kiire interneti võrk nendelt sinuni ei ole jõudnud, soovime kontrollida, millist ehitustähtaega sulle lubati ning kas võrgu ehituse plaanid on jätkuvalt jõus.

Enefiti võrguga liitumiseks külasta veebilehte energia.ee/kiireinternet ja tee kindlaks, kas teenus ulatub soovitud aadressini. Seejärel täida vajalikud lahtrid ja vajuta kinnita. Liitumisleping hakkab kehtima koheselt.

Kolm põhjust, miks valida Enefit Connecti kiire internet:

- kindlustunne – olene suur ja usaldusväärne Eesti riigi ettevõtte, kes peab oma lubadustest kinni. Täna on meie ehitatud võrguga liitunud enam kui 17 000 klienti;
- ülikiire ühendus kuni 1000 Mbit/s – ülikiired üles- ja allalaadimise kiirused teevad töötamise ning õppimise eriti lihtsaks ja mugavaks;
- täielik vabadus – meie võrk on avatud kõigile teenusepakkujatele. Nii saad ise otsustada, millise operaatori, hinna ja paketi teenust edaspidi kasutada.

Tartumaal liitumisvõimalusega olevad aadressid.

Soovitused postkasti paigaldamiseks

AUTOR: JAANUS JÕELAI, OMNIVA JAOTUSKESKUSTE LÕUNA PIIRKONNA JUHT

Meil igaühel või meie perel on postkast. Postisaadetised jõuavad Omniva abil kiirelt ja turvaliselt kohale kui saaja aadress on õige, postitoimetajale teada ning postkast on õiges mõõdus ja asukohas.

Anna Omnival teada uus aadress

Enne postkasti paigaldamist võtke ühendust Omnivaga, et registreerida postkasti asukoht. Kõige lihtsamini saab seda teha veebilehel, kirjutades e-posti aadressil info@omniva.ee või helistades telefonil 661 6616. Teiega võetakse ühendust, et postkasti asukoht kinnitada või paigaldamist täpsustada. Postisaadetiste tellimisel on väga oluline jälgida, et kasutatakse õiget aadressi. Seda on vaja näiteks ametlike teadete või kirjade saamiseks, panga teavituste ja pangakaardi või arvete saamiseks. Eriti oluline on jälgida aadressi õigsust, kui kohalik omavalitsus on teinud aadressandmete muudatusi. Seda ka siis, kui muutub ainult maja number ja näiteks tänav ei muutu.

Eramaja postkast

Eramajades paigaldatakse postkast tavaliselt elamut piirava aia

külge. Aia puudumisel on hea tava kinnitada postkast krundi teepoolsele piirile või välisukse lähedusse. Selleks, et postikuller saaks posti turvaliselt kohale toimetada, tasub hoolitseda, et koduloomad, näiteks koerad, ei pääseks postkasti juurde või teisele poole aeda. Postkast peab kaua ja meie kliimas vahelduval ilmastikule vastu ning sinna mahuvad

saadetised hästi, kui see vastab kindlatele mõõtudele. Veendu, et postkast oleks piisavalt suur ja ilmastikukindel. Hoia oma postkast lukus, et selle sisu ei läheks kaduma. Märkista postkast nii, nagu on näha juuresolevalt jooniselt. Milline peaks olema postkast, selle kohta on täpne info kirjas Omniva kodulehel.

Ühine grupipostkast

Maapiirkondade hajaasustusega külades on kasutusel ka grupipostkastid. Need postkastid asuvad eeskätt põhimaantee või suurema tee ääres, koondades ümbruskonna aadressaadiid ühte kohta. Kokkuleppel kohalikega paigaldatakse postkast elu- või asukohast sobivale kaugusele, näiteks lähimasse bussipeatu-

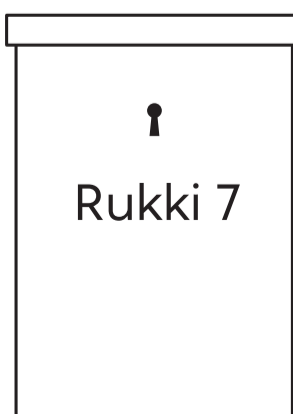
sesse, küla infotahvli juurde või teotsa. Sealjuures on oluline, et oleks koht sõiduki ajutiseks peatumiseks. See tagab liikleajate ja inimeste ohutuse. Postkastil peab olema nähtavale kohale märgitud aadress, küla ja talu nimi. Grupipostkaste saab tellida ka Omnivalt. Vaata lähemalt: omniva.ee/grupipostkast

Korterimaja postkast

Korterimajades paigaldatakse postkast maja välisukse vahetusse lähedusse, näiteks välisukse sisse, et tagada ligipääs ilma välisust avamata. Juhul, kui postkastid on paigaldatud trepikotta, võiks kasutada universaalkõõli, mis tagab kogu maja trepikodadele ligipääsetavuse ühe võtmega.

Õige postkast on:

- ✓ Ilmastikukindel
- 🔑 Lukustatav
- 123 Tähistatud maja numbri ning tänava nimega või talu nimega
- ☀️ Aastaringelt transpordivahendiga ligipääsetavas kohas
- ➔ Piisavalt suur (minimaalsed mõõtmed 25x35x6 cm)
- ⬇️ Piisavalt suure avaga (minimaalsed mõõtmed 23x3 cm)

Muudatused raamatukogude lahtiolekuaegades

Melliste raamatukogu

- 1.–13. augustini avatud T, K, N kella 9–17 ja R kella 9–16
- 14.–20. augustini avatud T, K, N kella 9–16
- 21. augustist 3. septembrini avatud T, K, N kella 9–17 ja R kella 9–16

Melliste raamatukogu pakub ka koduteenindust. Helista raamatukokku tel 741 1594, et küsida täpsemat informatsiooni.

Järvselja raamatukogu

- 21. augustist 3. septembrini suletud.

Roju raamatukogu

- 21. augustist 3. septembrini suletud.

Möödub 125 aastat Kastre vallas elanud kunstnik Albert Kesneri sünnist

AUTOR: TIINAARIKE, VÕÖPSTE
RAAMATUKOGU JUHATAJA

Maalija ja pedagoog Albert Kesner sündis 13. augustil 1898 Luunja vallas ning tema lapsepõlv möödus Emajõe ääres.

Üldhariduse omandas Kesner Tartu linnakoolis. 1920. aastal astus ta Kõrgemasse Kunstikooli Pallas ning lõpetas 1927. aastal Konrad Mäe ja Ado Vabbe õpilaseks. Pallasest sai Kesner kaasa talle omase ampluaa ja vaoshoitud väljenduslaadi. Juba neljandal kursusel märgati Albert Kesneri peent intensiivset värvimeelt. Pärast kooli lõpetamist esines Kesner oma töödega nii Pallasest ühingu kui ka üldistel kunstinäitustel kodu- ja välismaal. Ta osales Eesti kunsti näitustel 1929. aastal Helsingis, Lübeckis ja Kielis, 1930. aastal Kölnis ja Kopenhaagenis, 1935. aastal Moskvas, 1937. aastal Riias ja Kaunasest ning 1958. aastast peamiselt näitustel Tartus.

Albert Kesner täiendas end aastatel 1929–1930 valitsuse stipendiaadina Pariisis ning see

aitas kaasa tema kunstniku käekirja kindlamaks ja maaliliselt vabamaks muutumisele. Pariisist tagasi tulles ostis Albert koos abikaasa Almaga Mäksale Rae talu koos poolelioleva majaga. Alma Kesner oli tuntud ja hinnatud rätsep. Tema teenitud raha eest Mäksa talu osteti. 1931. aasta detsembris sündis Kesnerite perre poeg Toomas. Koolija töökaaslased Pallasest käisid Mäksal Kesnerite perel päris tihti külas. Alberti parimaks sõbraks oli maalikunstnik ja pedagoog Juhan Püttsepp (1898–1975), kes on loonud palju Tartu ümbruse ainelisi maastikumaale.

Aastatel 1942–1944 töötas Kesner joonistusõpetajana Võru gümnaasiumis, aastatel 1944–1947 Tartu 5. keskkoolis ning seejärel Tartu Riiklikus Kunstiinstituudis. Pensionipõlve veetis kunstnik oma kodutalus Mäksal, kuid osales siiski aktiivselt Tartus kunstinäitustel. Tal on palju maale oma kodutalu ümbrusest. “Vaade üle Emajõe” on valminud ilmselt kunstnikule tuttavas ümbruses ning töösse on jõudnud paiga

turvaline idüllilisus – maaliline maastikuvaade jões peegelduvate pilvesagarate ja kaldal seisvate taluhoonetega, kus suvist rohelust kuldab õrn päikesevalgus. Ilus ja viljakas aeg oli Kesneri loomingu 1958. aastal, kui ta viibis paar kuud Kaukaasias loomingulisel komanderingul.

Albert Kesner suri oma kodutalus Mäksal 1965. aastal. Praegu elab kunstniku talus tema poja poeg. Eesti maalikunstnik Albert Kesner on eesti kunsti end jäädvustanud kui impressionistlike mõjutustega talvemaastiku maalija. Erilist hõrkust lisab romantiline, isegi pisut magus alatoon. Sageli jäävad tähelepanuta niisugused oma kitsas laadis täiuslikud kunstnikud nagu Albert Kesner.

Kunsti ajaloolane Voldemar Erm on 1963. aastal kirjutanud: „Albert Kesnerit tunneme peamiselt maastikumaalijana. Jäädvustades suviseid ja talviseid Lõuna-Eesti vaateid voogavate viljaväljade, niitude ja metsasaludega, on Kesner andnud kindla panuse Eesti maastikumaali arengusse.“

Albert Kesneri maal "Mäksa motiiv" (1962)

Albert Kesneri laad on kaalutletud, ta ei huvitu eksperimentidest. Tema meelisobjektiks on maastikud ja agulivaated, väljendusvahenditest on kindlalt esikohal värv. Aastaaegadest eelistas ta sügist ja talve ning on jäädvusta-

nud peamiselt rahulikke talviseid vaateid. Ta on viljelnud ka lille- ja ka portreemaale.

Albert Kesneri looming: Majad (1929), Linna õu (1930), Tallinna linnavaade (1934), Talvemaastik (1935), Ritsa teel (1958),

Talv Hostas (1958), Natüürmort lilledega (1936), Vaade üle Emajõe (1961–1964), Talvine maastik (1942), Tartu majad (1929), Õitsev õunapuu (1959), Mäksa motiiv (1962) ja Varakevadine Emajõgi (1959).

Võnnu lasteaednikud käisid suvel Saaremaal õppimas ja kogemusi vahetamas

AUTOR: PIRET SAAR, VÖNNU LASTEAIA
VÄRVIKUD DIREKTOR

Sel aastal kandis Eesti Lasteaednike Liidu (ELAL) suveseminar pealkirja “Mõtted ja mustrid”, mis toimus 11.–13. juulini Saaremaal ja leidis aset juba 32. korda. Seminaril osales üle terve Eesti 150 lasteaednikku ja Võnnu lasteaia Värviuke tegusad õpetajad nende seas. Saaremaal võõrustasid meid Pargi lasteaia kolleegid ning lisaks oli võimalus külastada Rohu lasteaeda.

Miks me osaleme ELAL suveseminaril?

ELAL suveseminar pakub suvehetkele lisaks ergastavat, rikastavat ja aktiivset vaheldust ning väga rõõmustav on kord aastas kohtuda heade kolleegidega erinevatest Eesti lasteaedadest, jagada rõõme ja kogemusi ning luua uusi sõprussuhteid. Lasteaednikud on seltskond, kes on loomult õpi- ja uudishimulikud ning nende loomus ei luba puhata ilma midagi õppimata ka südasuvel. Sel põhjusel osaletigi seminari teisel

päeval Saaremaa Thule Kojas toimunud Mõttearu psühholoog ning koolitaja Andero Terasse koolitusel „Käitumis- ja mõttemustrid: millised on võimalused olla kaasaegse lähenemisega õpetaja?“. Koolituse eesmärgiks oli lasteaednikele psühhoariduse pakkumine ning nõuannete ja info jagamine vaimse tervise ja teadliku enesejuhtimise toetamiseks. Koolituse läbinu „tööriistakohver“, sai täiendatud tehnikate, soovitude ja praktiliste nõuannete võrra, mis võimaldavad teadlikumalt märgata läbipõlemise ohutegureid, ära tunda nii iseenda kui kolleegi vaatevinklist stressi, ärevust ja depressiooni.

Kolm põnevat päeva Saaremaal möödusid toimetades töötubades, keha ja vaimu turgutades ning teadmisi ja võrratuid elamusi saades. Julgustame teisigi samal ajal töötavaid inimesi liituma ELAL-iga, mis väärtustab lasteaiaõpetajaid, toetab oma liikmete kutsealast tegevust, edendab omavahelisi kontakte, korraldab liikmetele, õppe- ja meetodikapäevi, seminare ja praktikume, tööalaseid õppereise, koolitusi ning muid üritusi.

Rohkem infot leiad <https://elal.ee>

Eesti Lasteaednike Liidu suveseminar Saaremaal. FOTO AUTOR: PIRET SAAR

Kastre valla valitsus võtab vastu ranitsatoetuse taotlusi

AUTOR: KARMEN VETEMÄE, SOT-
SIAALOSAKONNA JUHATAJA

Ranitsatoetust on võimalik taotleda lapsevanemal, kelle laps astub esmakordselt Kastre valla koolide, muukeelse või erivajadusega laste õppeasutuse 1. klassi.

Ranitsatoetuse saamiseks peab vähemalt üks lapsevanem ning kooli õppima asuv laps olema rahvastikuregistri andmetel toetuse väljamaksmise hetkel Kastre valla elanikud.

Ranitsatoetus esmakordselt kooli õppima asuvale lapsele on 150 eurot. Ranitsatoetuse avaldusi võetakse vastu augustist oktoobrini ja toetusi makstakse välja 20. augustist oktoobri lõpuni.

Ranitsatoetuse taotluse vorm on leitav valla kodulehel kastre.ee/taotlusvormid

Ranitsatoetuse taotluse saab esitada digitaalselt allkirjastatult e-posti aadressile vald@kastre.ee või täites taotluse kohapeal Kastre valla valitsuses Kurepalus, Melliste või Võnnu teenuskeskuses sotsiaaltöö- või lastekaitse spetsialisti juures paberkanalil.

Lisainfo lastekaitse spetsialistilt Berta Viikbergilt telefonil 5331 0063 või e-posti aadressil berta.viikberg@kastre.ee

OLEME OLEMAS IGAL AJAL IGA MÜREGA

☎ 116111

Lasteabi.ee
☎ 116111
/lasteabi
info@lasteabi.ee

Pihlakobar kohtumisel Riina Heinaga.

FOTO AUTOR: ERAKOGU

Pihlakobar alustab sügisest uue projektiga

AUTOR: MTÜ PIHLAKOBAR JUHATUS

Nime "Väärrikalt ja elurõõmsalt ka väarikas vanuses" kannab projekt, mida hakkab Pihlakobar sügisest ellu viima. Maikuu infolehes kajastasime eelmise hooaja tegemisi. Nüüd võime rõõmustada ja välja hõigata eesootavast sügisest algava hooaja toimetamised. Selles on

kõigile midagi – saab juhendaja õpetuste saatel võimelda, laulu- ja tantsuklubis laulda ning jalga keerutada, osaleda erinevates loengutes ning õpitubades.

Täpsemat info leiad Kastre valla järgmistest infolehedest, kodulehelt ja Facebooki lehelt.

Projekti rahastab kohaliku omaalgatuse programm ja Kastre vald.

FOTO: FREEPIK.COM

Kaagvere vabaõhukeskusesse rajatakse välijõusaal

AUTOR: SIRJE JÕGIAAS, KAWERSHOF JUHATUSE LIIGE

MTÜ külaselts Kawershofi juhatuselise liige Helis Janson kirjutas projekti Tartumaa Arenduseltsi (TAS) Leader meetmesse "Kohalike traditsioonide hoidmine ja arendamine", et taotleda toetust välijõusaali ehitamiseks Kaagvere vabaõhukeskusesse (staadionile). 14. juunil saime positiivse vastuse TASilt, kelle otsust kinnitas 11. juulil Põllumajanduse Registrite ja Informatsiooni Amet (PRIA).

Kuna PRIA maksab toetuse välja alles peale objekti valmimist ja aruannete esitamist, tuleb külaseltsi juhatusel välijõusaali valmishitamiseks esmalt laenu võtta. Välijõusaali ehitus läheb maksma 27 000 eurot, millest 20 510 eurot tuleb TASi Leader

meetmest ja ülejäänud summaga toetab Kastre vallavalitsus.

Vabaõhukeskusesse rajatakse üks eraldi paiknev treeningvahend jalalihastele ja kaks kahepoolset treeningvahendit: üks käte-, rinna- ja seljalihastele, teine reie-, sääre-, tuharalihastele ning kõhu- ja küljelihastele. Lisaks paigaldatakse pink puhkamiseks ja infotahvel koos kasutamise kodukorraga. Toid teostab Production Grupp K-Wooden OÜ Gardenistas ja omaniku järelevalvet osutab OÜ Haspo.

Kui kõik läheb plaanipäraselt, siis saab treeningvahendeid hakata kasutama peale 15. augustit. Treeningvahendid on oodatud kasutama kõik, kellel on selleks soovi. Olgu seejuures mainitud, et treeningvahendeid ei tohi kasutada alla 12-aastased lapsed.

Kui Kurepalu oli Tartumaa kolmas suvituskoh

AUTOR: TAIVO KIRM

Kui just lõunamaa päikest ei ihaldada, siis ei ole Eestis puhkekohtadest puudust.

Kuuroordid – Pärnu, Haapsalu, Narva-Jõesuu ja Kuressaare on tuntud ka väljaspool meie maad. Aastatel 1931–1940 avaldati ajakirjas Eesti Statistika suvituskohades viibinud puhkajate arvud. Peaaegu alati oli esimesel kohal Narva-Jõesuu, teisel Pärnu ja kolmandal Haapsalu. Tartumaal olid suurima puhkajate arvuga Elva ja Peedu, kolmas oli Kurepalu. Puhkajaid oli Kurepalus 1929. aastal 164, 1930. aastal 181, 1932. aastal 133, 1936. aastal 113 ja 1937. aastal 118. Võrdluseks, 1937. aastal oli Narva-Jõesuus 5906 ja Elvas 1922 puhkajat. Tegemist oli ametlikult registreerinud puhkajatega. Registreeritud puhkajad pidid kohalikule omavalitsusele tasuma suvituskohas. 1935. aastal oli see Haaslaval kaks krooni täiskasvanu ja üks kroon lapse kohta. Koos „metsikute“ ehk registreerimata puhkajatega oli suvitajate arv tegelikult palju suurem.

Kurepalu sobis puhkuseks ideaalselt. Siin oli puhkajate käsutuses suur hulk suvemajasid, vallamajas oli postkontor, üheaegselt tegutsesid kolm kauplust, karskusseltsi Priius puhvet ja Reiniti pagariäri. Pagariärist sai osta värsked saiakeste või tellida kooke ja torte. Puhvetist ja poodidest sai õlut ja alkoholit karastusjooke, maiustusi, leiba, võid, sinki, vorsti jt toiduaineid ning tubakatooteid. Lähim viinapood asus Roiul, ja ega see paar kilomeetrit „janusele“ ju mingi õige vahemaa olnud (ole). Ka tegutses Kurepalus teadaolevalt paar „monopoli“ ehk salaviina müügikohta.

Kehakultuurihuviliste tarvis oli Kaitseliidu Haaslava kompanii Kaitse Kodu seltsimaja juures spordiväljak. Suvel toimus Priiuse ja Kaitse Kodu seltsimajas peaaegu igal nädalavahetusel üritusi – loenguid, pidusid, vabaõhujumalateenistusi, kontserte, teatritendusi jne. Mis sa hing veel ihaldad? Enamasti tuldi Kurepallu aga puhkama just sellepärast, et siin oli erinevalt Elvast ja muudest suurtest kohtadest palju vaiksem ja linnast sai siia kerge vaevaga.

Kõige lihtsam oli Kurepallu sõita laevaga. 1930. aastatel peatusid Emajõel Haaslava peatuskohas Tartu–Vasknarva, Tartu–Mustvee, Tartu–Piirissaare, Tartu–Puudavitsa, Tartu–Võõpsu, Tartu–Värskä, Tartu–Lääniste ja Tartu–Luunja liinidel sõitvad laevad. Mõnel liinil sõitis laev päevas mitu korda ja kui õõ välja arvata, võis sisuliselt iga tunni järel Tartust Kurepallu ning tagasi sõita. Nädalavahetusel toimus Tartu ja Kurepallu vahel mootorpaadiühendus. Alates 1937. aastast sõitis liinibuss Tartust Uniküllä.

Sellega tulles sai Kurepalus maha tulla ega pidanud sadamast mitme kilomeetri pikkust jalgsimatka ette võtma.

Tuntumatest Eesti kultuurinimestest on Kurepalus puhanud heliloojad Miina Härma ja Mart Saar, kirjanikud Hendrik Visnapuu, Peet Vallak ja August Alle ning kunstnikud Richard Kiivit ja Eerik Haamer.

Ajalohes Postimees 16. aprillil 1925: „Pühade-eelsed ja pühade ilmad tõid Tartu lähimasse kaunimasse suvituskohata Haaslavale liikuvama elu. Jäädolud "lubasid" laevadel oma reisisid alata, mis omakorda andis inimestele võimaluse vabasse loodusse pääseda. Haaslava suvilad, võrreldes neid meie teise suvituskoha Elvaga, mis on juba muutumas kärririkaks inimeste kogunemiskohaks, mõjuvad rahustavalt. Need mändide keskel varjatud suvilad pakuvad oma lihtsuses kosutust ja puhkust linlastele. Tuleviku väljavaated Haaslaval, kui suvituskohal, ei ole igatahes halvad. Ainult korralikuma sadama, ehk laevade peatuskoha eest tuleks neil, kellesse asi puutub, rohkem hoolitseda.“

Haaslava vallandõukogu esitas 2. mail 1926 Tartu maakonnandõukogule avalduse, et „Kurepalu saaks tervishoidliku kaitse alla võetud piirides: Kambja metskonna Tuigo–Suhki vahtkonnas asuv riigi ja talude metsamaa ala, mis piirneb põhjast Poriojaga, kagust Suure Kure talu piiriga, kirdest Mõraküla ojaga ja edelast Haaslava asunduse põldudega.“

Ametlikult nimetati Kurepallu suvituskohaks 23. septembril 1929. Registreeritud suvituskohad olid Tartumaal veel Elva, Peedu, Kabina, Taevaskoja, Kukulinna, Pühajärve, Kaagvere ja Vapramägi. Suvituskohade jaoks olid kehtestatud kindlad nõuded. Näiteks pidid majade õued ja asulavahele teed olema puhtad igasugusest mustusest ja sõnnikust. Igal majapidamisel pidi olema oma käimla jne.

Kohalikule Kurepallu rahvale oli suvitajate teenindamine hea sissetulekuallikas. Kenasti tõi sisse majade rentimine (osad pered elasid ise kogu suve laudas või kuuris), hobuse ja vankriga küüditreenus (laevalt või laevale veeti suuremaid kohvreid ja pampe, ka tehti puhkajate ekskursioone Vooremäele ja mujale), kodutoitlustus, koristamine jne.

Ajalohes Postimees 20. juulil 1930: „Tartu suvitaja otsib endale kohta, kus puhata. Kõige lähim suvituskoh Tartust piki Emajõe pärvett on Haaslava Kurepalu. See väike ojanire, mis siin voolab, ei kuulu nende veekogude liiki, mis annavad suvituskohale tõelise rahulduse. Küll ei saa aga keegi vastu vaielda selle suvituskoha suurejoonelisusele. Ilus

mets, puhas õhk, maantee kogu oma ilu ja tolmuga, õllekauplus, paar tarbeainete kauplust, pagar jmt – suvitajatele väga tarvilikud asjad. Ja vallamaja, see elu peatsentrum, kust saab posti ja näeb oma silmaga „väikest riigikogu“ – Haaslava valla volikogu. Kahju ainult, et seal puuduvad rõdud ja loožid pealtvaatajatele ja kutsutud külalistele. Omal ajal on ehitatud Kurepallu metsa mitmeid suvilaid, nägusaid ja mugavaid. Nüüd on nad küll ajahamba mõjul muutnud oma värvi ja tahavad kohendamist. See on aga ainuke koht Emajõel pärvetoolu, kus suvilad on ehitatud suvitajate jaoks. Teisal on ka ruume kasutamiseks, aga need on ehitatud muudeks otstarveteks. Eksitus oleks arvata, et Kurepallu peale on mõeldud ainult endisel ajal. Ka nüüd on paar kolm Tartu ärimest ehitatud endale siia nägusad elamud. Kuid kohe on näha, et see on uuema aja töö. Rohkem päikesepaistet lastakse suvilasse ja lilled on leidnud majade ümber omale koha. Kuid kellelgi on pähe tulnud kesk suvitusrajooni metsa maha võtma hakata. Esimese hooga arvad, et siia tuleb spordiplats. Metsaalune on aga hirmsaks jäetud. Et Kurepallu kõigi oma puuduste peale vaatamata palju häid külgi sisaldab, selgub sellest, et seal rohkem kui kusagil teisel Emajõe ääres, pärvetoolu sõites, suvitajaid asub. Laeval sõites on Haaslava peatuskoht kõige rahvarohkem.“

Kaja 1. juulil 1931: „Päev Haaslava suvituskohas. Oma männimetsa, künkalise maastiku ja lookleva ojakeseaga on Haaslava, eriti tema Kurepallu ümbruskond, kaua aega püsinud suvituskohade nimekirjas ning leidnud tartlaste poolt elavat külastamist, kuna ta asub päris Tartu külje all, Emajõe veetee esimese peatuskoha juures. Omal ajal on Haaslavale päris suuri suvemaju, kahe- ja koguni kolmekordseid ehitatud, millede juure kuulub kaunis suur maa-ala aiaga eraldatud männimetsa. Need suvemajad olid tol ajal peaaegu üksikute jõukamate perekondade käes, kes aga nüüd siit kadunud on, millega ühes ka majadele uued omanikud on tekkinud, kellel aga praegu raske on sarnaseid suuri hooneid välja rentida. Harilikult asutatakse sarnase maja peale „aktsiaselts“ mitmest omavahel tuttavast perekonnast, kellele suure suvimaja kasutamine raskusi ei tee.

Tänavuse aasta kohta peab ütleva, et siin suvitushooaeg veel õieti pole alanud, kuna ilmad kogu aeg on püsinud jahedatena ja tuulistena. Terve rida maju seisab praegu tühjadena, mille tõttu ka hinnad siin madalad on. Nii näiteks nõutakse kahekordse suvimaja eest (ilma mööblita), millel on viis või kuus tuba, köök ja paar verandat, suve eest 100

krooni ehk veelgi vähem. Peale suvemajade on suvitajad harilikult rohkelt ka käsitööliste maju kasutanud, kes ise siis kuuris magavad ning ruumid suvitajatele välja rendivad. Suvituskohas on ka mitu poodi ning pagari-töökoda. Ka telefoniühendust Tartuga on võimalik saada, kuid see tundub vähe kallina, kuna siin kohaliku kõne eest võetakse korra pealt 20 senti.

Matkamishimulisele suvitajale pakub Haaslava nii mõndagi, kuna siin leidub päris ilusaid kohti. Suplemishimuline võib oma kirge rahuldada ojakeses, mille põhi on üleni liivast, kuid ujumishimuline peab siin omad soovid maha matma. Ei ole sügavat kohta, väljaarvatud ainult mõned augud ojas. Ka vesi on ojas alati külmavõitu. Kalastaja väljavaated pole ka kuigi roosilised. Ma püüdsin veskijärves ligi kaheksa tundi, kuid sain selle aja jooksul ainult kolm äslikut kätte. Mulle kinnitati küll, et ilmad olevat halvad ja sellepärast ei võivat kala, kuna muidu saak suurem olevat. Kõigi olulisem on aga kohalik männimets ning selle läbi tervist kosutav õhk. Ning seda männimetsa on siin laialt, igasuguses kasvus ja vanuses. Rohkesti leidub metsa all muidugi ka marju.

Suureks üllatuseks on Kurepallu vabalt mööda metsi lendav kakaduu, kes kuulub kohalikule konstaabel Jakob Metsale. Too imelind kakaduu on siin päris koduseks muutunud ning pärast oma igapäevast rännakut ilmub jälle koju tagasi. Suure kisaga, nägus rohekas-kollane tutt pealael kohev, tõuseb ta männioksalt lendu, et taga ajada mõnda varest, keda ta oma suuremateks vaenlaseks peab. Selle kakaduu teeneks tulebki vist lugeda, et suvituskohas enam ühtegi „kraaksujat“ varest oksal ei näe. Oma eluiga lugevat see kakaduu juba 60 aasta peale. Suuremaks Haaslava suvituskoha puuduseks on asjaolu, et ta asub laeva peatuskohast ligi kolm kilomeetrit eemal, millist „jalutuskäiku“ supelsaksad põlgavad, kuna see tundub igavana, sest tee viib kogu aeg mööda lagedat maanteed.“

Nõukogude perioodil oli siin nationaliseeritud suvilates mitme ettevõtte – RAT Vanemuine, Hans Heidemanni nimelise trükikoja, Tartu Tarbijate Kooperatiivi jne puhkekodud. 1960. aastatel hakati Kurepallu välja jagama suvilakruntte eraisikutele.

Vanatehnika päev algas paraadiga Aardlapalu metsade vahelt Suurekivini ja sealt edasi läbi Haaslava Kurepalu laululavani.

FOTODE AUTOR: BIRGIT PETTAI

Kurepalu laululaval kogunesid vanatehnikasõbrad

AUTOR: BIRGIT PETTAI, KOMMUNIKATSIOONISPETSIAALIST

Kurepalu laululaval toimus 8. juulil vanatehnika päev, kuhu olid kokku tulnud vanatehnikahuvilised näitama ja uudistama põnevaid masinad möödunud aegade teedelt, põldudelt ning sõjaväljalt. Platsil oli 340 inimest ja palju lapsi.

Vanatehnika päev algas paraadiga Aardlapalu metsade vahelt Suurekivini ja sealt edasi läbi Haaslava Kurepalu laululavani. Kohal oli nii mootorrataid, autosid kui ka näiteks Porsche traktor. Kõik masinad vurasid ise kohale. Lisaks toimus masinatele iludusvõistlus, mille raames valis publik välja kõige ilusama ja asjalikuma kohale vuranud vanaaegse masina. Hinnati nii masinate välimust,

vanust, aga ka seda, kes on oma masina kõige paremini üles putitanud. Kaunima masina auhinna "Kuldne keps" pälvisid Sten Raudik Ahja kandist traktoriga TD14 esikohal, Eino Jaanus Tartust ZIMiga teisel kohal ning Marti Mets Kastre vallast Cadillaciga kolmandal kohal.

Teist aastat Kurepalu kauni männiku all vanatehnika päeva korraldanud Raivo Aasna ütles, et eelmisel aastal sujus kõik hästi, nii proovis ta koostöös Kastre valla kultuuri- ja kogukonnatööspeialisti Toomas Leppikuga üritust sel aastal taas rahvani tuua. „Proovime vanatehnika päeva traditsiooniks korraldada,“ loodab Aasna. „Vanatehnikasõpru on palju ja iga aastaga tuleb järjest juurde. On mida vaadata ja on, kellel vaadata.“

„See on selline vahva laada vormis sündmus, kus tegevust jagub kogu perele. Lapsed said näiteks poniga sõita ja head pehmet jäätist süüa,“ rääkis Leppik. Vanatehnika sõbrad said päeva jooksul osa veel õnneloosist, kosutavast supist ja maitsvatest vahvlitest. Masinatega toimetamisel võib ihuliikmetega ka iga-sugu ebamugavusi juhtida, kuidas siis toimida, sellest rääkisid ja demonstreerisid Tartu kiirabi spetsialistid.

Külastajatele musitseerisid toredad moosekandid Mihkel Sildoja ja Randmar Tuulemäe lõõtsadel.

Järgmisel aastal leiab vanatehnika päev aset 6. juulil ning siis toimub see juba kordades suuremalt, olles osa Euroopa kultuuripealinn Tartu 2024 programmist.

Vanatehnika päev on sündmus, kus tegevust jagub kogu perele, lapsed said näiteks poniga sõita.

"Vanatehnikasõpru on palju ja iga aastaga tuleb järjest juurde. On mida vaadata ja on, kellel vaadata," ütles ürituse korraldaja Raivo Aasna.

Unistus südasuvisest koogikohvikust sai tõelisuseks

AUTOR: KADRI KIHU, KULTUURI- JA KOGUKONNATÖÖ SPETSIAALIST

Gustav Suitsu majamuuseumi hoovis toimus 9. juulil esmakordselt õdus kohvikupäev. Mõnus meeleolu, maitsvad hõrgutised ja kaunis muusika – just sellise kohvikupäeva korraldamisest unistasid Kaidy ja Evelin pea seitse aastat.

Kevadel hõigati mõte kõval häälel õigetele kõrvadele välja ning seejärel ei jäänud üle muud kui planeerima hakata. Koos aktiivsete kogukonnaliikmetega kaeti laud maitsvate küpsetistega – leidus nii soolaseid pirukaid, võileivatordi ampse, salatikorvikesi kui lummuvalt maitsvaid

koogi- ja tordikesi.

Kuivõrd sündmus toimus kirjanduslikult märgilises kohas, esitasid Sandra Kroon ja Aare Kase mets kohvikukülastajatele luulet. Kõlasid nii Gustav Suitsu, Paul Tekkeli kui ka ettelugejate endi originaalluuletused. Kauni kontserdikava tõi publikuni andekas kitarrist Paul Neitsov, kes haaras publiku esimesest hetkest kaasa elama ning nautima. Ka kohvikut külastanud Anzelika kiitis heal tasemel muusikat ning kohvikunurgas isuäratavaid küpsetisi, mis tegid tuju heaks nii suurtel kui väikestel. Lisaks meeldis talle väga ka hubane ja kena kohvikukeskond.

Emotsioonid koogikohvikust olid ülevad ning saime kinnitust, et selline päev on meie kogukonnas oodatud ja oleme motiveeritud selle korraldamist ka järgmistel aastatel ette võtma. Täname kõiki, kel oli oma osa selle päeva õnnestumises: Kaidy, Evelin, Agnes, Erika, Epp, Elle, Marju, Aili, Kai, Kairi, Villu, Igor, Sandra, Aare ja Paul. Tänuõnad tuleb saata ka taevataadile, kes hoidis meid terve hommiku vihma eest ning alles kontserdi lõpuosas vihmakraanid valla päästis.

Südasuve koogikohvikutoimumist toetas Eesti Kultuurkapital.

Paul Neitsovi kontsert.

FOTO AUTOR: KADRI KIHU

WRC Rally Estonia testkatse sõideti Kastre vallas

AUTOR: BIRGIT PETTAI, KOMMUNIKATSIOONISPETSIALIST

WRC Rally Estonia 2023 on nüüd möödunud. MM-ralli ja Eesti autoralli meistrivõistluste stardis oli kokku 100 autot. Nelja päeva jooksul sõideti 21 kiiruskatset 300,42 katsekilomeetrit. Pealtvaatajatele olid korraldajad ettevalmistanud ligi 60 erinevat pealtvaatamisala.

Koduvalla jaoks oli tänavune ralli eriline sellepolest, et meie teedel sõideti maailmameistrivõistluste etappi esimest korda. 20. juulil startinud WRC Rally Estonia sai alguse Unikülalt läbi Paluküla ja Kurista toimunud testkatsetega. Olime meigi ralliks valmistunud ja pidevalt pildis. WRC Rally Estonia oli heaks võimaluseks koduvalda reklaamida. Selleks tegime tänavu koostööd ajakirjaga Rally Estonia Magazine ja valmistasime ette valda tutvustava reklaamivideo, mida näidati rallipäevade jooksul LED-ekraanidelt. Lisaks olid ralliradade äärde paigutatud valla bännerid ja Kastre vallas toimunud testkatseks heiskasime Paluküla pealtvaatamisalasse valla surfilipud. Rallifännid said ralliradade äärde jalutades osa Kastre valla imelisest loodusest ning metsad kostitasid külalisi ka äsja valminud metsamarjadega.

Kahjuks peab tõdema aga, et just Uniküla testkatse järel kustusid kodupubliku lemmikute Ott Tänak ja Martin Järveoja lootused kodune Rally Estonia võita ning meeskond oli sunnitud tehniliste probleemide

Palukülla oli kogunenud tohutu hulk rallifänne ja fotograafe.

FOTODE AUTOR: BIRGIT PETTAI

WRC Rally Estonia oli heaks võimaluseks Kastre valda reklaamida.

de tõttu suunduma Fordil mootorit vahetama. Ralli käiku vahendanud ERR-i spordiportaal kirjutab, et Tänak alustas neljapäevast testikatset Kastre valla teedel küll väga hästi, kui oli esimese läbimise järel kõigest konkurentidest kiirem enam kui sekundiga, kuid andis finišis WRC otseülekandele aga napisõnalise kommentaari, kus vihjas tehnilistele probleemidele. Hiljem kinnitas M-Spordi pealik Richard Millener Eesti meediale, et Tänakul

olid tööpoolest mootoriprobleemid, sõitja Ford transporditi seejärel tagasi hooldusparki ning rohkem 2019. aasta maailmameistriralli testikatsetel rajal ei näinudki. Hoolduspargis vahetas meeskond Tänaku masinal mootorit, mistõttu sai eestlane viieminutilise ajakaristuse. Ott Tänak ja Martin Järveoja lõpetasid koduteedel sõidetud MM-ralli kaheksandal kohal ja teenisid ralli lõpetanud punktikatselt kaks lisapunkti.

Rally Estonia võitsid kolmandat aastat järjest Kalle Rovanner ja Jone Halttunen (Toyota GR Yaris Rally1). Neile järgnesid Thierry Neuville ja Martijn Wydaeghe (Hyundai i20 N Rally1) ning Esapekka Lappi ja Janne Ferm (Hyundai i20 N Rally1). Võistluse esikolmikut autasustati 23. juulil Leigo järve saarel asetsevad poodiumil. Võistluse WRC arvestuste klasside parimaid autasustati samal päeval suure publiku

ees Tartu Raekoja platsil asunud lõpupoodiumil.

Neljandat aastat järjest Eestis sõidetud FIA autoralli maailmameistrivõistluste etapp WRC Rally Estonia oli tänavuse hooaja kaheksandaks osavõistluseks. Rallinädalavahetusel, 20.–23. juulini sõideti Tartus linna ning Tartu, Otepää, Elva, Kanepi, Kambja, Kastre, Peipsiääre ja Mustvee valdade teedel. Järgmisel aastal WRC Rally Estoniat aga kahjuks

enam Eestimaa pinnal näha ei saa. Siis tuleb maailmatasemel sõitjad kaema minna juba kas Läti või Soome.

Ühtlasi sõitsid rallimehed WRC Rally Estonia raames neljapäeval ja reedel autoralli Terminal Oil Eesti meistrivõistluste etappi. Selle võitsid Georg Linnamäe ja James Morgan (Hyundai i20 N Rally2). Eesti meistrivõistluste järgmine etapp sõidetakse 25.–26. augustini Paides ja selle ümbruses.

Põhja-Eesti aiatur viis ajaloolisest mõisaaiast kaasaegsele lilleniidule

AUTOR: MADLI ROHESALU, KULTUURISPETSIALIST

Valla aiandushuvilised käisid 13. juulil Põhja-Eesti aiaturil, kus üheskoos külastati Sagadi mõisaparki, mõisa peaaedniku ja maastikuarhitekti Helle Väarsi võlvat lilleniitu ja kõrreliste kollektsiooni Oandu ning Maakodu aiapreemia pälvinud Elurikkuse aeda Alaverel.

Mõra külas asuva Jugari aia perenaine Epp Säga pani peale kevadel Kastre kogukonnafoorumil toimunud aiaklubiteemalist ideerünnakut kokku põneva Põhja-Eesti aiaturu programmi. Reisimõttele vastas ligi 30 aiaturilist vallast ja väljastpoolt.

Imetlesime südavasuses kuumuses Sagadi mõisapargis vihjeid Prantsuse ja Inglise stiilis parkide ajaloo, võimsaid julgetes värvides teostatud püsiku- ja rikkalikke roosipeenraid ning väikeses talveaias puhkeva sinise kannatuslille erilisi õisi. Seejärel viis mõisa asjatundlik peaaednik, maastikuarhitekt ja Eesti olulisi-

maid kõrreliste ja lilleniitude propageerijaid Helle Väarsi reisilised ringkäigule oma isiklikku aeda. Oandu külas Lääne-Virumaal said kõik osalejad olla ümbritsetud tema meisterlikult kujundatud ja teostatud tolmlejad täis lilleniidulummast. Väarsi panust aiandusse iseloomustab aastatepikkune katsetamine Eesti kliimasse sobivate kõrrelistega ning sellest huvist välja kasvanud laiem koolitustegevus lilleniitude ja kaasaegses aianduses populaarse, keerulistes ilmastikuoludes vastupidava ning kohaliku elustikku toetava haljastuse rajamise teemadel. Lisaks olulisele missioonile Eesti aiaturu arendamiseks mõttemaailmas muutust luua, on tema hobiks ka seentega lõnga ja paberi värvimine ning selletemalised koolitused. Kogenud kunstnikusilma oli näha tema Oandu kodutalu igas pisidetailis.

Peale kehakinnitust Palmse kõrtsis, suunduti edasi Harjumaale Anija valda Alaverel külla Loo talu Elurikkuse aeda, mis valiti ajakirja Maakodu korraldatud

võistluse „Eesti kauneim maakoodu 2022“ aiapreemia vääriliseks. Talu ja aia perenaine Helve Vaarmann on mitu aiakooli läbinud ja Eesti aiategijate tippudelt nõu, toetust ja inspiratsiooni saanud. Uus eriline lillaeed on sündinud endisele põllule kuueteistkümnendal aastal järele: üksikute sirelipõõsaste ridadest said laiendatud sirelippeenrad, juurde tulid lugematud okaspuud, ürdid, päevaliiliad, roosipõõsad ja muu – suurem osa neist päästetud taimeidena. Reisihuvilised peatusid kauem just Kunksmoori aiaks kutsutava ürdipeenra juures, kus perenaine tutvustas nii aed-piparohu, monarda kui eri estragonide kasutamist ja kogumist.

Pikk päev pakkus silmale ilu, hingele kosutust ning aiaturilistele inspiratsiooni. Meie kohaliku aiailu saab kogeda juba 13. augustil, mil toimub Maitsva Toidu Tee ning aiaretke korraldaja Epp Säga tutvustab huvilistele enda aianduseesmärke Jugari aias.

Sagadi mõisa peenrakastides esitletakse julgetes toonides püsikukooslusi, värvivalikuks jõuline oranž, mustjaspruun, helelilla- ja roosa, sügavpunane, võimalikult sinine. Taamal taastatud viljapuuad.

Sagadi kellatornist mõisa poole viiva tee ääres pole ajaloolist puudeallee säilinud, ent müüri ääres hoolikalt keradeks põetud pärnadega meenutatakse endist haljastust.

FOTO AUTOR: MADLI ROHESALU

Tervis teeb muret?

Kõikides terviseküsimustes nõustab perearsti nõuandetelefon

1220

või +372 6346 630
(Eestist ja välismaalt helistades).

Uute seikluste ja elamustega!

Kogupere rattamatk

12. august kell 13.00 - 17.00
distsants ca 22 km

LÜKUMISAASTA 2023

MELLISTE - MÄKSA KOLHOOS - MELLISTE

matkalistele õhtune programm Melliste raamatukogu õuel TASUTA

Rattamatk koostöös Mäksa kolhoosiga

START JA FINISH: Melliste raamatukogu õuel.
LIIKUMISKIIRUS: ca 12 km/h + saateauto.
VAHETATUS: Mäksa kolhoos - offroad autodega sõitmine, ratsutamine ja SUP-laudadega sõitmine.

19.00 - ÖÖSORR terrassi kontsert
21.00 - ÖÖKINO "Erik Kivisüda"

Pärast õhtust programmi jätkame lõkkeümber ühelaulmise ja telkimisega.

LISAINFO: Kastre.ee/rattamatk2023 ja [Kastre sport](https://www.facebook.com/KastreSport)

SPORDIPÄEV

Laupäeval, 19. augustil kell 12

Võõpste külakeskuse juures

Ümber järve jooks
Korvikütt Tillujooks
Noolevise Kõievedu
Ümber järve kõnd

Stardi koos meiega!

Korraldaja Võõpste Pereküla "Noorus"

27. AUGUSTIL KELL 18
AHUNAPALU ENDISES PALVEMAJAS

MOOSTE PILLIKLUBI KONTSERT:
MUUSIKA KUI MULLU -
VEHI TANTSU NAGU
VANASTI

TASUTA. VOIMALIK ANNETADA

KORRALDAB JÄRVSEJA RAAMATUKOGU. INFO 741 1319

MUINASTULEDE

ÖÖ JOOKS 5km

26. august

kell 20.00 Start ja finiš:
Melliste avalikus superlannas

Eelregistreerimine:

Eelregistreerimise vahel loositakse välja auhindu

Info: muinastuledeoo@gmail.com

LIKUMISAASTA 2023

GEORGI HOTEL Mäksa Maamõhe Grupp RÄNDURI Druvi Margus Suik FIE

16. SEPTEMBRIL

VÖNNU KULTUURIMAJA

HOOAJA AVAPIIDU

ANSAMBLIGA PARVEPOISID

ALGUS KELL 20

AVATUD KOHVIK

PILET 10€

LAUDADE BRONEERIMINE JA INFO KADRI KIHU 5855 2993

SÜGIS POTIS, PANNIL, PURGIS!

30. september kell 12.00

Melliste raamatukogu terrassil

Teemaks õun!

Soolane, magus, küpseta, keeda. Valime välja parima küpsetise, hoidise.

Küpsetisi ja hoidiseid saab registreerida kella 11.00-12.00

Kohal Tupperware toodete esindaja.

Toimub kirbuturg!

Tule ostma, müüma, vahetama!

Info: 53329819

Korraldaja Mäksa Maanaiste Selts

TULEVASED SÜNDMUSED

- AUGUST**
- 3.–19. augustini kell 19 kargeõhulavastus "Ukuaru" Vooremäel, piletid Piletilevis ja Piletimaailmas
- 7.–20. augustini suvine jalgrattamatkade sari Lange motokeskuses. Info: Tartu Rattamatkad tel 504 5168
- 12.–13. augustini Kastre sportlik nelik sarja rattamatk koos telkimisega. Info: Riina Jõesaar tel 5669 0174, riina.joesaar@kastre.ee
12. augustil kella 10–15 Võõpste kirbukas külakeskuse õuel. Info: Kristi tel 5649 8158
12. augustil kell 19 ansambli Öösorr kontsert Melliste raamatukogu terrassil. Pilet 10 eurot müügil raamatukogus ja tund enne algust kohapeal. Info: Ülle Seire tel 522 8703, ulle.seire@kastre.ee
12. augustil kell 21 öökino "Erik Kivisüda" Melliste raamatukogu terrassil, pilet 5 eurot
- 12.–13. augustini väike roheline käsitööspaa Jaago käsitöötalus. Info: Inga Talvis tel 529 7919, jaagotalu@gmail.com
13. augustil kell 11.00 metsavolle Peramaa puhkekeskuses. Info ja registreerimine: tel 517 7130 või 5568 7026
13. augustil kella 12–17 (või kuni külalisi jagub) Maitsva toidu tee Sillaotsa kooli juurest kuni Suurekivini. Info: Marko Kivisalu tel 5650 3503, marko.kivisalu@gmail.com
17. augustil kell 19 Naised Kõõgis juubelituur „Kas enne tantsime ka?“ Kurepalu laululaval, piletid Piletilevis
19. augustil kell 12 Võõpste spordipäev külakeskuse juures. Info: Võõpste Pereküla Noorus tel 521 2997
26. augustil kell 20 muinastulede öö jooks Melliste avalikus superlannas. Info: muinastuledeoo@gmail.com
27. augustil kell 18 Mooste pilliklubi kontsert "Muusika kui mullu – vehi tantsu nagu vanasti" Ahunapalu endises palvemajas. Info: Ene Runtel tel 7411319
- SEPTEMBER**
13. septembril kell 14 ja 19 Võnnu kultuurimaja kinoõhtu "Vaba raha". Piletid 6 eurot ja 5 eurot (õpilased, pensionärid). Info: Kadri Kiho tel 5855 2993
16. septembril kell 20 Võnnu kultuurimaja hooaja avapidu. Pilet 10 eurot. Info: Kadri Kiho tel 5855 2993
23. septembril kella 11–14 sügisele pühendatud perehommik Võnnu kultuurimajas. Info: Kadri Kiho tel 5855 2993 või Malen Sander tel 5887 9311
23. septembril kella 19–02 ÖÖBazaar Kaagveres. Info: 5556 0200
24. septembril kella 11–14 Mihkljooks Võnnu keskkooli staadionil
- NÄITUSED**
- Melliste raamatukogus saab septembri lõpuni vaadata Jana Kivi-Saksi kunstiringi õpilastööde näitust
- TURG**
- Igal reedel kella 19–20 OTT (otse tootjalt tarbijale) Melliste raamatukogu parklas
- Ole sündmustega kursis
www.kastre.ee/kalender või www.facebook.com/kastrevv/events

12 | meie Kastre

Tervitame juulikuus sündinud ilmakodanikke

LAURI JÕESAAR	14.07.2023
MARIE VOORMANSIK	15.07.2023
MARTEN MÖLLITS	25.07.2023
HEILI PIHLAK	28.07.2023

Kastre vald

Kooliaasta avaaktused 1. septembril

- kell 8.30 Melliste koolis
- kell 9.00 Võnnu keskkoolis
- kell 12.00 Sillaotsa koolis

SUME SUVEÕHTU ANSAMBLIGA
ÕOSORR

MELLISTE RAAMATUKOGU TERRASSIL
12. augustil kell 19

Pilet 10€
Lapsed, kuni 7 aastat (k.a.) tasuta

Piletid müügil Melliste raamatukogus ja 1h enne kontserdi algust kohapeal

Korraldab:
Kastre valla haridus- ja kultuuriosakond

Info:
Ülle Seire 522 8703

Naisted Köögis 10

**KAS ENNE
TANTSIME KA?**

Juubelituuril löövad kaasa
ANDRUS VAARIK ja ELINA REINOLD

17.08 Kurepalu laululava kell 19.00

Piletid müügil Piletilevis, Piletimaailmas ja kohapeal.

Väljaandja: Kastre Vallavalitsus

Koostaja ja toimetaja: kommunikatsioonispetsialist Birgit Pettai

Küljendaja: Reio Raudheiding

Trükk: Bookmill trükikoda.

Kohalettoimetamine: Omniva.

Tiraaž: 2400 eksemplari.

Ilmumine: 12 korda aastas

Materjale järgmise infolehe jaoks ootame 25. augustiks e-posti aadressile birgit.pettai@kastre.ee. Toimetajal on õigus kaastöid nende selguse huvides toimetada ja lühendada.

Loe digilehte: kastre.ee/infoleht

Kastre vald

Kastre vald

Kastre vald mälestab juulis lahkunuid

KALMER RATTIK	29.10.1966–09.07.2023
ASTA PEDEL	06.06.1936–28.07.2023
MATI KISAND	19.03.1952–30.07.2023
HÄRMO SOLL	02.10.1937–31.07.2023